

SCREENINGOVÉ PROGRAMY V ČR Z POHLEDU VZP ČR

5.12. 2013

MUDr. **HANA ŠUSTKOVÁ, VZP ČR**

1. Screening **karcinomu děložního hrdla**
2. **Mamografický** screening
3. Screening **kolorektálního karcinomu**
4. Projekt **adresného zvaní** ke screeningovým programům

SCREENING
KARCINOMU DĚLOŽNÍHO HRDLA

SCREENING KARCINOMU DĚLOŽNÍHO HRDLA

Dle vyhlášky MZ ČR č. 3/2010 Sb., kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek má na tento screening nárok **každá žena od 15 let věku v pravidelných 1ročních intervalech.**

Kritéria a podmínky programu pro screening karcinomu děložního hrdla v ČR pak stanoví **Věstník MZ ČR, částka 07/2007.**

V současné době se vyšetření provádí **v rámci akreditovaných pracovišť**, které jsou ve smluvním vztahu s VZP ČR. Jejich aktualizovaný seznam je mj. uveřejněn na webových stránkách VZP ČR. Pracoviště jsou průběžně kontrolována ve smyslu dodržování personálního zajištění, věcného a technického vybavení, včetně sledování dodržování stanovených pravidel. Program je **garantován Komisí MZ ČR pro screening karcinomu děložního hrdla.**

SCREENING KARCINOMU DĚLOŽNÍHO HRDLA

Vyšetření provedená na akreditovaném cytologickém pracovišti:

- 95198 – Cervikovaginální cytologie – screening karcinomu děložního hrdla – negativní nález
- 95199 – Cervikovaginální cytologie – screening karcinomu děložního hrdla – abnormální nález

Jedná se o **komplexní agregovaný kód**, který představuje veškerou péči v průběhu 1 roku v rámci screeningu karcinomu hrdla děložního v laboratoři klinické cytologie; tj. event. i nutná opakovaná vyšetření.

Navazuje na provedení preventivní prohlídky v ordinaci registrujícího gynekologa. Frekvence 1x za rok (po 12 měsících); na základě dohody s ČGPS je **tolerance preventivní prohlídky** - 60 dní (tj. nejdříve za 10 měsíců po provedení předchozí preventivní prohlídky).

V rámci cytologického screeningu je **tolerován stejný interval jako v případě preventivní prohlídka u gynekologa, tj. - 60 dní.**

SCREENING **KARCINOMU DĚLOŽNÍHO HRDLA**

S platností od 1. 1. 2011 je v rámci platného SZV zaveden výkon:

- **95201 – Vyšetření přítomnosti nukleové kyseliny vysoce rizikových typů HPV v cervikálním stěru pro screening karcinomu děložního hrdla**

Výkon je určen pro preventivní vyšetření u žen se sporným cytologickým nálezem a jako kontrola konizačního či ablačního výkonu

SCREENING KARCINOMU DĚLOŽNÍHO HRDLA FREKVENCE VÝKONŮ – POJIŠTĚNKY VZP ČR

kód	výkon	2010	2011	2012	1.pol. 2013
95198	Cervikovaginální cytologie - screening karcinomu děložního hrdla negativní nález	1 113 730	1 130 226	1 118 495	564 791
95199	Cervikovaginální cytologie - screening karcinomu děložního hrdla abnormální nález	46 500	48 378	44 954	22 188
95201	Vyšetření přítomnosti nukleové kyseliny vysoce rizikových typů HPV v cervikálním stěru pro screening karcinomu děložního hrdla	0	2 196	4 959	2 994

MAMOGRAFICKÝ SCREENING

MAMOGRAFICKÝ SCREENING

Dle vyhlášky MZ ČR č. 3/2010 Sb., kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek má na tento screening nárok **každá žena od 45 let věku v pravidelných 2letých intervalech.**

Kritéria a podmínky programu pro mamární screening v ČR pak stanoví **Věstník MZ ČR, částka 04/2010.**

Vyšetření se provádí v akreditovaných smluvních pracovištích, jejichž aktualizovaný seznam je uveřejněn na webových stránkách VZP ČR. K vyšetření je potřeba **doporučení registrujícího praktického lékaře, nebo registrujícího gynekologa**, ve výjimečných případech psychiatra.

Pracoviště jsou průběžně kontrolována ve smyslu dodržování personálního zajištění, věcného a technického vybavení, včetně sledování dodržování stanovených pravidel. Program je **garantován Komisí MZ ČR pro mamografický screening.**

MAMOGRAFICKÝ SCREENING

V rámci platného Seznamu zdravotních výkonů je pro vykazování screeningu vyčleněna samostatná **odbornost 806 – mamografický screening**.

- 89221 – *Screeningová mamografie (obě strany, každá ve dvou projekcích)*
- 89222 – *Doplňující mamografie ke screeningové mamografii*
- 89314 – *Perkutánní punkce nebo biopsie prsu řízená rdg metodou (MR nebo UZ)*
- 89510 – *UZ prsů jako doplněk screeningové mamografie (včetně spádových uzlin)*
- 89814 – *Druhé čtení mamografických snímků ve screeningu*

Nově doplněno do **Metodiky pro pořizování a předávání dokladů VZP ČR** s platností od 1. 7. 2013:

„Za ošetřujícího lékaře se pro účely této metodiky dále považuje také lékař smluvního mamografického screeningového centra, který za účelem zabezpečení nezbytné komplexní diagnostiky chorob prsu a včasného stanovení diagnózy, sám indikuje další potřebné doplňující vybrané výkony z oblasti diagnostiky chorob prsu (za účelem provedení punkční biopsie a jejího vyhodnocení, či doplňujícího ultrazvukového vyšetření prsu).“

MAMOGRAFICKÝ SCREENING

S platností od 1. 1. 2013 zaveden i nový **výkon (VZP-kód) pro dispenzární péči:**

- **89178 – (VZP) Screeningová mamografie – v dispenzární péči (obě strany, každá ve dvou projekcích)**

Jedná se o vyhledávací mamografické vyšetření **pro ženy v dispenzární péči dle Vyhlášky MZ ČR č. 39/2012 Sb.:** u asymptomatických žen s velmi vysokým rizikem vzniku karcinomu prsu – s hereditární nádorovou predispozicí k nádorům prsu prokázanou genetickým testováním nebo s celoživotním kumulativním rizikem vyšším než 20 % (včetně žen s histologickým nálezem atypické hyperplazie nebo lobulárního karcinomu in situ a po prodělané radioterapii na oblast hrudníku do 18. roku věku).

Vyšetření lze provádět pouze v akreditovaných mamografických pracovištích **na základě doporučení dispenzarizujícího lékaře** (obvykle onkolog, chirurg, registrující praktický lékař nebo registrující gynekolog).

MAMOGRAFICKÝ SCREENING

FREKVENCE VÝKONŮ – POJIŠTĚNKY VZP ČR

kód	výkon	2008	2009	2010	2011	2012	1. pol. 2013
89221	Screeningová mamografie (obě strany, každá ve dvou projekcích)	273 614	250 487	318 332	325 487	347 017	182 856
89222	Doplňující mamografie ke screeningové mamografii	0	0	0	0	7 459	3 010
89314	Perkutánní punkce nebo biopsie prsu řízená rdg metodou (mg nebo uz)	0	0	0	0	3 113	1 686
89510	UZ prsů jako doplněk screeningové mamografie (včetně spádových uzlin)	0	0	0	0	37 981	19 247
89814	Druhé čtení mamografických snímků ve screeningu	0	0	0	0	314 168	168 789

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

Dle **vyhlášky MZ ČR č. 3/2010 Sb.**, kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek:

- **lidé ve věku 50-54 let jednou ročně TOKS**
- **lidé starší 55 let 1x za 2 roky TOKS, nebo se mohou rozhodnout pro primární screeningovou kolonoskopii, kterou postačí provést jednou za deset let**

Program je garantován Komisí MZ ČR pro screening kolorektálního karcinomu.

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

Asymptomatictí jedinci ve věku 50–54 let

Zpravidla v rámci provedení pravidelné preventivní prohlídky v 50 letech věku provede **registrující praktický lékař nebo registrující gynekolog** test na okultní krvácení ve stolici (TOKS); toto vyšetření se u bezpříznakových jedinců provádí dále v jednoročním intervalu.

Vyšetření se pojišťovně vykazuje kódy výkonů:

- *15120 – Stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem v rámci screeningu KRCA – nález negativní*
- *15121 – Stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem v rámci screeningu KRCA – nález pozitivní*

V případě **negativního výsledku (TOKS–)** je v odstupu 1 roku toto vyšetření u dané osoby opakováno – opět vykazováno kódy 15120 nebo 15121.

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

V případě **pozitivního výsledku (TOKS+)** je pojištěnec odeslán na **screeningovou kolonoskopii** na schválené **akreditované pracoviště**, které je ve smluvním vztahu pro tuto péči s příslušnou zdravotní pojišťovnou. Podmínkou úhrady tohoto vyšetření z prostředků veřejného zdravotního pojištění je **doporučení registrujícího lékaře**.

Výkon je vykazován kódem výkonu:

- *15101 – Screeningová kolonoskopie.*

Pokud je **výsledek kolonoskopického vyšetření negativní**, screeningový program je na 10 let přerušen. Tím se pojištěnec automaticky **přesouvá do schématu vyšetření pro věkovou skupinu starších 55 let**.

V případě **pozitivního kolonoskopického vyšetření** ve smyslu kolorektální neoplazie se další diagnostický a terapeutický postup řídí dle doporučení pro pacienty s vysokým rizikem tohoto onemocnění.

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

Asymptomatictí jedinci ve věku 55 let a starší

V těchto případech jsou 2 možnosti postupu screeningu:

- **opakovaný TOKS (po 2 letech)** – vykazován kódy výkonů 15120 a 15121 v případě **pozitivního výsledku (TOKS+)** je indikována **screeningová kolonoskopie** (kód výkonu 15101).

nebo

- **primární screeningová kolonoskopie** jako alternativní metoda testu, vykazováno kódem výkonu:
15105 – Primární screeningová kolonoskopie
v případě **negativního výsledku**, je další primární screeningová kolonoskopie (kód výkonu 15105) indikována v intervalu **za 10 let**;
v případě **pozitivního výsledku** se další diagnostický a terapeutický postup řídí dle doporučení pro pacienty s vysokým rizikem tohoto onemocnění.

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

V případě, že je při screeningové, či primární screeningové kolonoskopii potřeba provést **další související péči** (např. polypektomie, odběr biologického materiálu), tyto výkony se zdravotní pojišťovně vykazují k úhradě dle platného Seznamu zdravotních výkonů.

Úhrada takto správně vykázaných výkonů bude uskutečněna **v souladu s platnou úhradovou vyhláškou pro daný rok.**

SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

FREKVENCE VÝKONŮ – POJIŠTĚNCI VZP ČR

kód	výkon	2008	2009	2010	2011	2012	1. pol. 2013
15120	Stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem v rámci screeningu KRCA nález negativní	232 593	264 776	324 548	322 901	335 104	178 005
15121	Stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem v rámci screeningu KRCA nález pozitivní	10 246	14 063	21 393	23 356	25 026	14 372
15101	Screeningová kolonoskopie	0	245 378	255 286	253 443	259 110	138 322
15105	Primární screeningová kolonoskopie	0	2 280	6 913	9 222	10 434	5 488

PROJEKT ADRESNÉHO ZVANÍ KE
SCREENINGOVÝM PROGRAMŮM

PROJEKT ADRESNÉHO ZVANÍ

Cílem projektu je pozvat na 3 zavedené screeningové programy ty pojištěnce, kteří nechodí na preventivní prohlídky a tudíž ani neabsolvují tato screeningová vyšetření.

Projekt se skládá ze tří částí:

1. administrace projektu
2. celorepubliková informační kampaň
3. adresné zvaní

VZP ČR je aktivním účastníkem celého projektu, přičemž největší podíl má ve 3. části projektu, kdy bude vybírat na základě přesně definovaných kritérií ty pojištěnce, kteří jsou pojištěni u VZP ČR a neúčastní se preventivních prohlídek a tudíž ani screeningových vyšetření a zároveň se neléčí pro nádorové onemocnění, na které jsou screeniny cíleny.

PROJEKT ADRESNÉHO ZVANÍ

Tyto pojištěnci budou obesláni tzv. **zvacím dopisem** s instrukcemi, na která vyšetření mají nárok a na která nechodí, **včetně konkrétní výzvy, jak a co mají pro absolvování vyšetření udělat, včetně kontaktu na clientské centrum pojišťovny,** kam si mohou zavolat v případě jakéhokoli dotazu, nepochopení nebo event. mylné výzvy (vyšetření např. absolvovali nedávno a informační systém pojišťovny to nezachytil, nebo se naopak pro danou nemoc začali léčit, úmrtí, změna pojišťovny apod.).

Z důvodu nároku na konkrétní screeningové vyšetření, v kombinaci s chybějícím vyšetřením, bylo vytvořeno celkem **8 typů zvacích dopisů**, které budou odesílány adresně a cíleně.

Náklady na veškerá absolvovaná screeningová vyšetření, včetně nákladů na následnou léčbu v souvislosti s tímto projektem jsou realizovány z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

PROJEKT ADRESNÉHO ZVANÍ

1. Zvaní ze strany ZP je v souladu se zákony
2. ZP budou zvat selektované klienty, kteří vyhovují vstupním kritériím a neúčastní se screeningu = jasná vstupní kritéria
3. Zvaní bude probíhat postupně v čase (po měsících), aby se rovnoměrně obsadila kapacita diagnostických center
4. Bude zaveden system „birthday invitation“.
5. Kontrola výsledků bude prováděna vždy po roce od odeslání zvacího dopisu = tedy kontrola opět průběžně po měsících.
6. Zavedení systému zvaní a jeho hodnocení si vyžádá zajištění adekvátního IT zázemí na straně ZP

DĚKUJI ZA POZORNOST

